

Beslutningsforslag nr. B 76

Folketinget 2013-14

Fremsat den 28. marts 2014 af Alex Ahrendtsen (DF), Flemming Damgaard Larsen (V) og Lars Barfoed (KF)

Forslag til folketingsbeslutning

om understøttelse af bevaring af kulturhistoriske vandanlæg, herunder historiske vandmøller med tilhørende vandtekniske anlæg, voldgrave, kaskadeanlæg, karpedamme m.m.

Folketinget pålægger regeringen at sikre, at bevaring af de kulturhistoriske vandanlæg, herunder historiske vandmøller, voldgrave, kaskadeanlæg, karpedamme m.m., understøttes. Det kræver i forhold til arbejdet med implementeringen af vandrammedirektivet, herunder vandløbsrestaureringer, at de enkelte vandanlæg sikres tilstrækkelig vandføring, og at

vandrammedirektivets mål vedrørende de ferskvandsbiologiske interesser i disse tilfælde følgelig må nedjusteres herefter. Alternativt bestemmes, at vandløbslovens § 37, stk. 3, udvides til også at gælde krav til vandføringen til anlæggene.

Bemærkninger til forslaget

Bemærkninger til forslaget vedrørende vandmøller

Medregnes de vanddrevne elværker, er der i dag op mod 60 fredede vandmøller i Danmark. Heraf er omkring 30 vandmøller i funktionsdygtig tilstand.

Vandmøller består af en bygningsdel, et mølleværk og et vandteknisk anlæg. Afgørende for at kunne bevare et mølleværk er, at det skal holdes i drift, ikke bare for at kunne bevare selve værket, men også for at kunne bevare den nødvendige viden om møllehåndværket. For de vandtekniske anlæg gælder, at de udgør en værdifuld og uundværlig del af vandmølleanlægget.

De historiske vandmøller kan således alene bevares for eftertiden, hvis muligheden for fortsat opretholdelse af daglig drift er til stede ved en tilstrækkelig vandføring til møllen, dvs. vand nok til, at en daglig drift på mindst 2 timer kan opretholdes hele året.

Mølleanlæggene skal sikres rigelige mængder vand for at sikre deres fortsatte funktion. I modsat fald efterlades de som kulturhistoriske kulisser i landskabet. En mølle er ikke bare en bygning, men en funktionel enhed. Uden funktionen mister møllen sin værdi. Det gælder både den fysiske tilstand og den kulturhistoriske fortællerværdi.

Bemærkninger til forslaget vedrørende andre kulturhistoriske vandanlæg

For de op mod 100 kulturhistoriske vandanlæg omkring voldsteder, kaskadeanlæg, karpedamme og øvrige anlæg,

der fortrinsvis er beliggende i tilknytning til vore herregårde, gælder, at disse ligeledes bør sikres såvel tilstrækkelig vandføring som vandgennemstrømning til, at de kan opretholdes på en måde, så hverken vandsenkning, udtørring, forsumpning eller tilgroning truer anlæggene.

En sikring af de historiske vandanlæg, og for vandmøllernes vedkommende som funktionelle enheder, kræver et tæt samarbejde mellem Kulturstyrelsen, Naturstyrelsen, KL (Kommunernes Landsforening) og de lokale museer. Konsekvensen vil være en afbalancering af de biologiske interesser i forhold til de kulturhistoriske interesser.

Økonomiske konsekvenser

Beslutningsforslaget vil i værste fald være udgiftsneutralt, i bedste fald besparende.

I publikationen »Vandløbsrestaurering i Danmark – 24 eksempler«, Naturstyrelsen, 2006, fremgår det, hvor meget det koster at genoprette vandløb. Af de større kan nævnes Dalum Papirfabrik på 6,1 mio. kr. og Brobyværk Mølle på 3,3 mio. kr.

I »Vandkraftens kulturarv«, Kulturarvsstyrelsen 2010, nævnes Børkop Mølle, hvor faunapassagen kostede 1,8 mio. kr.

Ved at undlade genetablering af vandløb ved kulturhistoriske vandanlæg kan der med andre ord spares adskillige millioner, samtidig med at vandanlæg i drift bevares for eftertiden.

Skriftlig fremsættelse

Alex Ahrendtsen (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om understøttelse af bevaring af kulturhistoriske vandanlæg, herunder historiske

vandmøller med tilhørende vandtekniske anlæg, voldgrave, kaskadeanlæg, karpedamme m.m.

(Beslutningsforslag nr. B 76)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.